

RESUMÉ

Siden etableringen af de første bosætninger har skoven spillet en hovedrolle i udviklingen af den vestlige verdens civilisation. På én og samme tid har den dannet grundlag for afgrænsning og forbindelse til et andet, ydre domæne, som mennesket har spejlet sin indre, kultiverede verden i. Hvor de første bosætninger i bogstavelig forstand ryddede et rum i skoven, har den kulturhistoriske udvikling ført til, at det i dag er os der (gen)skaber skoven i vores eget billede. I takt med implementeringen af statens skovrejsningsplaner fra 1989 vil hen ved en fjerdedel af landet være dækket af skov i det 21. århundrede. Mens skoven op til midten af det 20. århundrede primært var et produktionslandskab, er der i løbet af det sidste halve århundrede sket en markant ændring i dens rolle i det danske samfund. I dag er hovedformålet med at etablere offentlig skov i Danmark ikke længere økonomisk betinget, men mere natur og rekreativt betinget.

Hovedparten af den forventede statslige skovrejsning finder sted i forbindelse med beskyttelse af vigtige grundvandsressourcer for en stadigt stigende befolkning, mens hovedparten af den kommunale skovrejsning fungerer som afgrænsning for uønsket byvækst samtidig med, at den bliver betragtet som et vigtigt bynært, rekreativt landskab. Som landskabsarkitekt er jeg imidlertid af den opfattelse, at en stor del af dette arbejde fokuserer på tekniske løsninger i etableringen, driften og forvaltningen af skoven, hvor rekreation bliver betragtet ud fra et entydigt kontemplativt paradigme. Afhandlingen er en del af Center for Strategisk Byforskning og det tværinstitutionelle forskningsprojekt Den grænseløse by. Rekreation i den grænseløse by begrænser sig ikke til fritidsaktiviteter og en søndagstur i skoven, men skal anerkendes som en grundlæggende tilegnelse af den grænseløse by som hverdagslandskab på tværs af tidligere grænsedragninger. Her spiller skoven en hovedrolle i etableringen af grænser og forbindelser i den grænseløse by og i (gen) etableringen af jordforbindelsen mellem den enkelte og den grænseløse by som hverdagslandskab.

I denne afhandling forholder jeg mig derfor til skoven som landskabsinfrastruktur fra et designorienteret perspektiv. Jeg betragter ikke skoven, byen og landskabet som afgrænsede domæner, men tværtimod som integrerede dele af den grænseløse bys 'fragmenterede urbane landskaber'. På baggrund af en række kvalitative undersøgelser peger jeg på et behov for en begrebsudvidelse af landskabsinfrastruktur, der gør op med et entydigt kontemplativt paradigme, hvor skoven betragtes som 'søndagslandskab'. Jeg peger i stedet på skoven som mulighedsrum for handlingsorienterede udvekslinger mellem den enkelte og den grænseløse by som et fælles domæne. Et mulighedsrum der kommer til udtryk i *jordplanet*, hvori interaktion mellem mennesker, steder og ting finder sted.

I en kombination af teori og praksis introducerer jeg landskabslaboratoriet Sletten og udvikler en række egenskaber ved landskabsinfrastruktur, hvor især de to centrale begreber passagepunkter og grænseobjekter spiller en hovedrolle i afhandlingen. Begge opstår gennem den enkeltes handlingsorienterede udvekslinger og tilegninger af skoven i *jordplanet* på tværs af skala. De fører mig i min begrebsudvidelse af landskabsinfrastruktur til et figur-grundskifte, hvor landskabsinfrastruktur bliver et *grundlæggende relationelt koncept*, der opstår gennem handlingsorienterede udvekslinger og tilegninger mellem den enkelte og skoven som mulighedsrum.

I den forbindelse introducerer jeg haven som udtryk for *jordplanet*. På baggrund af mine centrale undersøgelser af G.N. Brandts Mariebjerg Kirkegård, C.Th. Sørensens kolonihaver i Nærum og Sven-Ingvar Anderssons Ronneby Brunnsark udvikler jeg en form for åbne haver jeg kalder *Hortus apertus*. Som midlertidige og generative passagepunkter skal de ses i relation til den enkeltes tilegnelse af den grænseløse by som et fælles domæne. Jeg udpeger i den forbindelse tre relationsniveauer, der kendetegner én form for *Hortus apertus*, som jeg kalder *situationshaver*. Her møder den enkeltes tilegnelse af skoven som fælles domæne naturlige

og kulturelle processer i jordplanet. Situationshaven er derfor *en stedsspecifik og midlertidig frembringelse*, der henleder opmærksomheden til kanterne og in situ åbner op for de lukkede strukturer, der kender tegner den grænseløse bys fragmenterede urbane landskaber..

Med afsæt i Hortus apertus og situationshaven beskriver jeg, hvordan stedsidentitet handler om at være *stedsbindende* snarere end stedsbundet. Stedsidentitet opstår som handlingsorienterede udvekslinger mellem den enkelte og ting. I den sammenhæng revurderer jeg den oprindelige betydning af ordet 'ting' og udvikler et af afhandlingens centrale begreber, der beskriver skoven som *et grænseting* i den grænseløse by. Her fungerer skoven som en forbindelse mellem den enkelte, andre mennesker og den grænseløse by som hverdagslandskab netop fordi den adskiller.